

GLASILO

Glasilo delavcev
industrije pohištva Stol Kamnik

Leto XXXIV

Julij 1987

Ta posnetek ni lanski, temveč je star le nekaj tednov. Mitja Redja je bil službeno v Ladinem gaju, pa smo ga prosili, če napravi nekaj posnetkov tudi za nas.

Kajne, da je prijetno pogledati počitniško bivališče ob morju, posebno še, če je na njem napis Stol. Tako domače deluje in zagotovo, da bo med dopustom rezervirano za naše ljudi.

Zakonodajni nered, da takšnega še ne

Živimo v času, ko delavci v združenem delu, tako tisti, ki opravljajo najbolj enostavna dela, kot tisti, ki so jim poverjene strokovne odločitve, ne vemo, kako bo poslovanje delovnih organizacij potekalo v drugi polovici tega leta, kaj šele za nekaj let v naprej.

Za začetek je tako postavljena trditev za malokatero, ki razmer ne poznajo, ali pa jih nočejo poznati, precej huda, pa vendar si ogledimo nekaj okoliščin, ki pričajo o črnogledi situaciji.

Na področju zakonodaje je vedno več čisto pravega, ampak zares, čisto pravega nereda. Država sprejema interventne in druge zakone in podzakonske predpise, jih spreminja, še predno so začeli veljati, ali pa sprejema predpise, katerih učinki so takšni, da v naprej niso bili preverjeni in bo šele praksa pokazala, da so prej slabi kot dobri.

Ob takšnem neredu ni nič čudnega, da morajo direktorji in morda tudi ostali vodilni delavci neprestano slediti novim predpisom, prilagajati poslovanje organizacije, iskati tako imenovane pravne praznine, da bi rešili, kar se v posameznih primerih sploh še da, namesto da bi se ukvarjali s tistim, kar je osnova za vsakega gospodarstvenika, to je, voditi poslovanje, proizvodnjo, prodajo, razvoj, reševati kadrovske problematiko itd.

Pred nami so velike spremembe na področju zakonodaje najvišjega ranga. Spremenili naj bi ustavo države in republik, zakon

Iskrene čestitke za 22. julij, dan vstaje slovenskega naroda in 27. julij, praznik občine Kamnik.

Ob teh dneh se zopet spomnimo naše zgodovine, prizadevanj izpred desetletij, da bi nam bilo boljše in lažje, in zopet pomislimo, kako smo te zamisli uresničevali v našem okolju, v naši občini.

Predvsem dvojje lahko pomislimo ob naših praznikih: kaj bi v tem času mogli narediti, pa nismo; in koliko so dosegli naši sosedje, občani drugih občin in sosednjih krajev.

Vemo, da nas čaka tudi delo, ki bi ga že morali opraviti, in sedanje naloge, da bo šla tudi kamniška občina bolj v korak z drugimi in bomo v našem, zares lepem kraju, uresničili načrte, s katerimi bo dobremu delavcu zajamčeno primerno življenje: stanovanje, dobrine družbenega standarda, vzpostavljeni pa tudi taki medsebojni odnosi, da bo v domačem kraju rad živel in delal.

o združenem delu in še druge sistemske predpise. Tekom javne razprave o zakonu o združenem delu se je samo v Sloveniji nabralo toliko pripomb kot je bilo teksta sprememb in dopolnitev tega zakona. Lahko bi rekli, da so avtorji teh sprememb živeli daleč od baze in da rešitve, ki so jih predlagali, niso bile prave, vsaj v pretežni večini in v pomembnih temeljnih usmeritvah ne. Konec koncev pa ni niti tako čudno, da so naši predpisi takšni, kajti prav te predpise pripravljajo v upravnih organih federacije. Tu pa delajo ljudje, ki so morda že pred desetletji oblikovali osnutke temeljnih predpisov in jih nato že tudi spreminjali, da bi odpravljali lastne napake ali neznanje. Torej isti ljudje predlagajo na eni strani temeljne usmeritve in takoj nato že tudi spremembe, ko ugotovijo, da se v praksi stvari ne odvijajo, kot so si to zamislili. Ob takšnem položaju je izjemno težko članom zvezne vlade, še težje pa delegatom v zvezni skupščini, prepričati zvezno birokracijo, da ne ravna prav ali pa da pripravlja slabe predpise in odločitve.

Ena neodtujljivih pravic delavcev v združenem delu je med drugim tudi pravica, da delavci sami odločajo, koliko sredstev bodo iz čistega dohodka namenili za osebne dohodke. Roka birokracije je danes posegla tako globoko, da niti slučajno delavci te pravice v praksi ne morejo izvrševati. Koliko lahko razporedimo npr. v naši delovni organizaciji za osebne odhodke, je vse naprej določeno s predpisi, ki so diktirani in noben delavec o njih realno ni odločal. Če pa že bo odločal, npr. na delavskem svetu, bo moral pač odločiti tako, kot mu to narekuje interventni zakon ali družbeni dogovori. Na način ni težko ugotoviti, da je samoupravljanje zamrlo in ker je zamrlo, ne more biti učinkovito. Gibalo vsake družbe in vsakega sistema pa je prav gotovo njegova učinkovitost, ker le ta prinaša napredek.

Silvo Učakar

Sindikát – organizacija delavcev

Vemo, da smo člani sindikata, vemo, da so v naši delovni organizaciji po potrebi sestanki te organizacije in morda vemo o tem še kaj. Gotovo pa nas bolj natančno zanima, kako dela sindikat v Stolu. Za nekaj ugotovitev smo zaprosili našega predsednika sindikata Dušana Kregarja, nekdanjega mojstra v oddelku kovinskih ogrodij in sedanjega sodelavca v oddelku za študij dela in programiranje.

Na ravni Stola je organiziran izvršilni odbor sindikalne konference, v kateri so vsi predsedniki izvršilnih odborov sindikata po tozdih in skupnih službah. V izvršilnem odboru sindikalne konference DO dela tudi nadzorni odbor, ki ima svojega predsednika. Izvršilni odbor sindikalne konference ima tudi tajnika in blagajnika.

Za vse zadeve, ki imajo pomen za celo DO, se najprej sestanejo skupni predstavniki sindikalne organizacije, zavzamejo določeno stališče in se pogovore, kako problem rešiti. Za probleme, ki jih ni mogoče takoj rešiti ali zahtevajo posebno znanje ali drugo zahtevnost, lahko izvršilni odbor sindikalne konference sestavi delovno skupino, ki naj pripravi osnutek do naslednje seje.

Izvršilni odbori sindikata po tozdih delujejo na svojem področju. Člani teh odborov so tako razporejeni, da pokrivajo celotno delovno področje v tozdu, npr.: v tozdu 1 v mizarni, stolarni, furnirni, žagi, grobem razrezu in tako naprej.

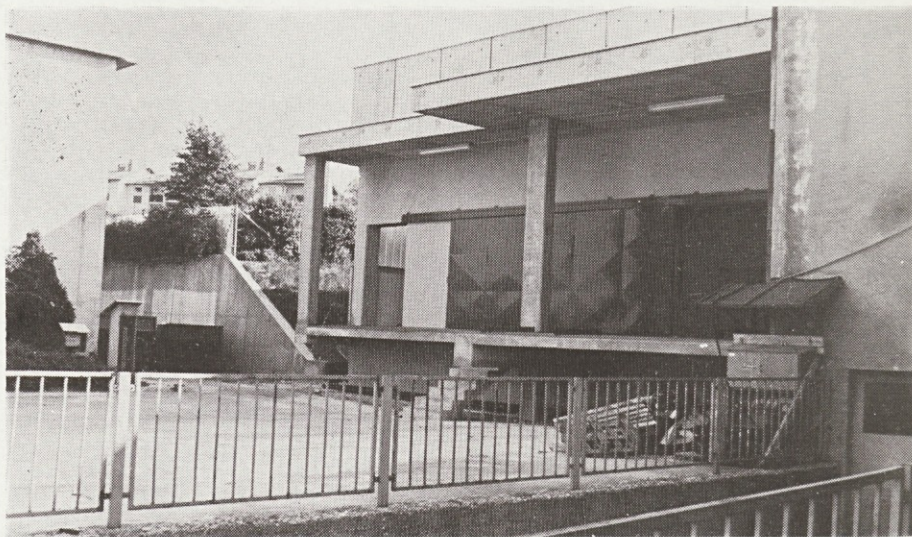
Za odločitve je treba pridobiti mnenje vseh delovnih sredin, se pravi stališče celoga delovnega kolektiva. Enotno stališče je včasih težko oblikovati, ker je kolektiv le 1500 članski in se nekatere skupine lahko drugače odločijo kot druge; čeprav so oboji prepričani, da imajo prav. Tedaj je potrebno usklajevanje. Prizadevati si je treba, da se sprejme najboljša odločitev in se delavci, ki so predlagali manj primerno odločitev problema, pridružijo večini.

Lahko je v praksi ubrana nasprotna pot. Delavec ali skupina delavcev hoče urediti neko zadevo ali rešiti nepravilnost. Če ima zadeva značaj tozda, se jo skuša tudi urediti, če pa se nanaša na celo DO, jo rešuje izvršilni odbor sindikalne konference.

Z manj značajne zadeve in v primerih, ko se čuti pozitivna naklonjenost k rešitvi problema, se tega ne rešuje po celem postopku, ker bi to predolgo trajalo, pač pa se dogovore predstavniki sindikata in rešijo zadevo v prid delavcev.

Delo našega jugoslovanskega sindikata se seveda drugačno, kot delo sindikata v zahodnih državah. Tam je drugačna državna ureditev in se sindikalisti z delavci borijo z delodajalci za svoje pravice. Pri nas pa smo enorazredna družba in je delavec popoldne kupec izdelka, dopoldne pa tega ali podobnega sam izdeluje na stroju. Torej se sreča sam s seboj. Zato ima zadeva drugačen način reševanja. Velikokrat smo prav zato premalo odločni. Toliko energije imamo, da se dogovorimo in sprejmemo sklepe, da bi jih v praksi učinkovito rešili, pa ne zmoremo. Vsi vemo, da je tako in kot družba se ne moremo toliko spremeniti, da bi sklepe spravili v življenje.

Vsem delavcem prijeten dopust, da bi se odpočili in nabrali novih moči. Želimo, da bi bilo tistim, ki bodo šli od doma, vreme naklonjeno, pot varna, da se v prvih avgustovskih dneh zopet zdravi in zadovoljni srečamo na delovnih mestih.

Prizidek ob grobom razrezu je gradbeno končan, ostanejo še dela za montažo opreme.

Sklepanje o zadevi, ki ni na realnih tleh, ne koristi in skrajni čas je, da bi se tega zavedli. Potrebno je imeti zdrav odnos do življenja in dela, do delavca in do družbe. Če hočemo od družbe prejemati, ji moramo tudi dajati. To pa je dobro delo, ne pa način, ki le enostransko izkoristi. Treba je dati več ustvarjalnosti tudi v naše medsebojne odnose, v zakone, predpise, v našo demokracijo. Za začetek je nujen osnovni red na delovnih mestih, ko bo delavec zares toliko ustvaril, kot z normalnim delom lahko.

Način reševanja problemov mora biti primeren današnjemu delavcu, da bo spoznal, da se dela zanj, ne pa proti njemu.

Naša sindikalna organizacija ne dela sama, pač pa tudi na pobude poslovnega odbora, samoupravnih organov, v sodelovanju

z drugo DPO ali pa za zelo pomembne odločitve z vsemi temi. Dela tudi z občinskim sindikalnim svetom. Kot je rekel Dušan Kregar, je do tu še čutiti naše predloge, v republiko in zvezo pa zelo težko, morda tedaj, ko so naša stališča povsem enaka drugim.

In s čem se konkretno tudi ukvarja naš sindikat? S trimesečnim, polletnim, devetmesečnim obračunom in letno bilanco, o kateri razpravljajo tudi zbori delavcev. Pa o zadevah, ki se nanašajo na družbeni standard, o pripravi primernih delavcev za najbolj odgovorna delovna mesta, preventivnemu zdravljenju delavcev, o zadevah, ki se nanašajo na še druge delavske zadeve in socialne probleme, skratka o delavcu, ki naj mu bo tudi jutri zagotovljeno delo.

C. S.

Ob prazniku dneva vstaje

Zgodovinsko dejstvo je, da smo se Slovenci uprli okupatorju izredno zgodaj. V bistvu bi lahko šteli za praznik vstaje že dan ustanovitve Osvobodilne fronte 27. aprila 1941., torej dan, ko se je zbrala napredna inteligenca v Vidmarjevi vili in začrtala boj proti sovražniku. Kmalu po tem datumu je prišlo do prvih, tudi na zunaj vidnih nasprotovanj okupatorju, od zažiga nemškega avtomobila v maju v Mariboru do napisnih akcij proti tuji zasedbi po vsej Sloveniji. Uradno pa je prva puška pri nas počila šele 22. julija in ta datum praznujemo še danes kot dan vstaje slovenskega ljudstva.

Kar 46 let poteka letos od tega zgodovinskega dogodka, ki se je pripetil v naši neposredni bližini, v Tacnu, nekaj dni zatem pa so bile izvedene že prave organizirane akcije proti okupatorju tudi v naši oz. sosednji domžalski občini. Na kratko lahko ugotovimo, da je komunistična partija v oboroženem odporu šla izredno hitro in v akcijo, tako pri organizaciji tako imenovanih udarnih trojk, kot širše dejavnosti proti sovražniku. Prav zaradi hitrega ukrepanja ima dan vstaje še danes toliko večji pomen.

Čas teče naprej. Zdaj živimo v času, ko se samo ob praznikih še spomnimo na tako pomembne mejnike naše zgodovine, čeprav se zdi, da bi se k temu studentu morali večkrat vračati in z večjo resnostjo pretehtati pridobitve revolucije. Revolucija vendarle traja tudi danes, za vsakim strojem in za vsako pisalno mizo toda vse preveč je izgubila na udarnosti in zavesti delovnega ljudstva. Nekaj tiste hitrosti in resnosti bi potrebovali pri reševanju vseh tekočih problemov tudi danes, zato je prav, da praznika vstaje slovenskega ljudstva ne preskočimo samo kot dela prost dan, ampak se ob tem tudi zavemo, da so naši predhodniki vendarle delovali drugače, sam praznik pa nam mora ostati tudi tista svetla točka, h kateri se moramo večkrat vračati.

Varstvo pri delu

O varstvu pri delu že dalj časa nismo pisali. Zadeva pa je, ko se pogleda od blizu, zelo zanimiva. Vodja Stolove službe za varstvo pri delu Srečo Matijaž je na vprašanja zelo natančno odgovoril. Odgovori bodo zanimali najširši krog naših delavcev in jih zato ne bomo krajšali. Vendar je v tej številki objavljen le prvi del sestavka, drugi pa bo v naslednji, ki bo izšla jeseni.

Kako naši delavci, mojstri in drugi v proizvodnih oddelkih jemljejo varstvo pri delu?

Različno od delavca do delavca. Nekateri zelo pozitivno in hočejo stanje na svojem področju izboljšati; drugi pa se te pomembnosti ne zavedajo. Med temi je veliko število delavcev in žal tudi mojstrov.

Se je v zadnjih letih število nezgod pri delu zmanjšalo?

Vsako leto izdelamo statistično sporočilo. Iz tega je razvidno, kakšno je stanje.

Leta 75 smo formirali službo za varstvo pri delu. Tega leta smo imeli 110 nezgod pri delu. Število nezgod je v naslednjih letih močno padlo in je bilo leta 81 69. (V tem letu je to pomenilo 915 izgubljenih delovnih dni). V primerjavi z lesno industrijo Slovenije je bilo stanje nadpovprečno. Tako je ostalo do 84. Leta 85 in 86 pa beleži porast za 10-15 %, v letošnjem prvem polletju pa je bilo 26 delovnih nezgod.

Vemo, da je preizkušena in delovno dobro usposobljena povojna generacija odšla v pokoj. Mladi delavci teh izkušenj nimajo, so veliko manj disciplinirani. Naša delovna organizacija izdeluje tudi zelo širok proizvodni program. Obojestranski primer je strojna stolarna.

Naša služba je kadrovsko premalo številna. S problemom neposrednega varstva pri delu se ukvarja le Filip Komatar, sam pa opravlja še vodstvo nad požarno varnostjo in fizičnim varovanjem premoženja delovne organizacije.

Tovarna je postala velika!

Mojstri razna dela improvizirajo in delavci so premalo zavarovani.

Kateri so najpogostejši vzroki nesreč?

Glavnino vseh nezgod povzroča neprimerno način dela. Dela se dajo in morajo opravljati bolj varno. Delavec in mojster ne smeta nevarnosti prezirati. Delavcem je prešlo v navado, da nekatere ure preveč delajo, kar je povod za nezgodo, drugi čas pa namenijo raznim drugim zadevam, kot je lahko tudi »fušu«, počitku in pogovorom s sodelavci.

Znani so primeri, ko bi moral delavec naenkrat obdelovati po tri polizdelke, obdeloval pa jih je po pet. Pri tem je velika nevarnost, da se bo nekaj zgodilo. Med obratovanjem ali med časom, ko se stroj vrti, se ne sme segati v stroj. To početje tolerirajo tudi nekateri mojstri.

Težjih nezgod na srečo letos ni. Vsako leto sta ena ali dve močnejšega značaja. Lani jeseni sta bili dve dovolj težki. Delavec v grobem razrezu je utrpel močan povratni udarec na večlistni krožni žagi in delavcu v krivilnici je priletel drobec v oko.

Stroji in naprave imajo različne delovne in varnostne zahteve, tako domači kot uvoženi.

Sodobni stroji, katerih nabavo smo v zadnjih letih pospešili, da bi proizvodnjo tako hitreje posodobili, so varnejši. Ker pa združu-

jejo večje proizvodne in kvalitetne zmogljivosti, je delo na njih zahtevnejše, zahteva neprimerno več znanja. Delajo na računalniško krmiljenje in s pnevmatskimi kombinacijami.

Krožne žage, poravalke in rezkarji zahtevajo natančen občutek za dostop k rezilu. Lažje je, kjer je les ali druge vrste obdelovane avtomatsko podajane, npr.: s podajalno napravo. Če se na takem stroju ne zgodi kaj nepredvidenega (npr.: odlet rezila), pride do nezgode veliko redkeje.

Pri nabavi nove strojne opreme je treba vso pozornost nameniti delovni varnosti in s tem preprečevanju nezgod.

Alkohol je tudi povodnik za nezgodo pri delu!

Dostikrat je posreden vzrok za poškodbo. Nekateri mojstri imajo do preprečevanja alkoholizma v tovarni pozitiven odnos, donos alkohola v tovarno skušajo preprečiti in tudi ustrezno ukrepajo. Drugi pa zopet zadevo močno tolerirajo, nočejo, da bi bili zaradi tega z delavcem sprti. Ob takih primerih celo prisedejo v družbo in skupaj pijejo. Veliko tega se dogaja popoldne, v drugi izmeni. Tedaj so nadzori slabši in ljudje v delavnicah se tega zavedajo. Napijejo se do take mere, da gredo pijani domov. Ugotovljeno je, da ženske uživajo več alkohola kot moški.

Če naša služba pri raznih obhodih opazi prisotnost alkohola, ustrezno ukrepa, tudi včasih na način, ki ni ravno prijeten, to je s pomočjo milice.

Koliko je delavec pod vplivom alkohola, se ugotovi z alkotestom. Dopoldne to delo opravi višja medicinska sestra iz naše ambulante, delavec iz službe varstva pri delu in neposredni mojster. Popoldne je ta možnost seveda manjša. Dogovarjali smo se že, da bi bili v vseh oddelkih pripravljene alkotesti in se po potrebi uporabljali.

Tisti, ki so pametni, se alkoholu izogibajo. Vedo, da je lahko tudi to povod za težko nesrečo. Če je ob nesreči nesporna vinjenost, sledi disciplinski postopek in se ne prizna, da je poškodba nastala pri delu. Kateri mojster to prikriva, bi moral iti prvi na disciplinski postopek. Seveda pa je treba težje poškodovanemu delavcu, pa čeprav je pod vplivom alkohola, najprej nuditi zdravstveno pomoč, v težjih primerih na urgentnem oddelku v Ljubljani. To zadevo bi morali točneje urediti v naših aktih.

Dokler se ne bo kompletna vodstvena struktura do nivoja mojstra resno zavedala, kakšen problem je alkoholizem in to resno preganjala, je bitka izgubljena. Delavci ambulante in službe varstva pri delu problema ne bosta rešila.

Delavce, ki pijejo, je treba dati na zdravljenje, tega pa se ne dela. Treba bi bilo ustrezno ukrepati, ko je delavec pijan, pa se ne ukrepa. V nekaterih enotah skušajo problem alkoholizma enostavno zamožgati.

Kako so naši delavci tudi teoretično poučeni za delovno varnost?

Vsak nov delavec dobi samoupravni sporazum o varstvu pri delu in brošuro »Misli na varnost pri delu«. Vsak novospregjeti delavec ima iz področja delovnega varstva dvehurno predavanje. Še isti mesec mora opraviti preizkus znanja na podlagi testov, ki obsegajo 45 vprašanj. Če tega ne naredi, ne more v delavnici samostojno delati. Mladoletniki so še posebej obravnavani. Neodgovorni mojstri pa radi zadevo pogledajo skozi prste.

Za praktično uvajanje v delo je zadolžen neposredni mojster. Že pred leti smo uvedli karton uvajanja novih delavcev v delo. Ta obsega 21 zahtev.

Delavec, ki osnovnega preizkusa znanja za varstvo pri delu ni opravil, mora to ponoviti in šele tedaj lahko samostojno dela.

Za delavce, ki delajo na nevarnih delih, imamo preizkuse znanja vsaki dve leti, za druge pa na pet let. To opravi naša služba za varstvo pri delu sama. Za vodilne in vodstvene delavce se poslužujemo institucije v združenju Les. Ker smo njeni člani, je ta usluga brezplačna. Za neposredne vodje pa pripravimo preizkuse sami ali pa z zavodom za varstvo pri delu v Ljubljani.

Katera zaščitna sredstva uporabljamo v naši delovni organizaciji?

Za vsako delovno mesto je izdelan pravilnik, katera zaščitna sredstva pripadajo. Po izkušnjah sodeč so naša delovna mesta z osebnimi zaščitnimi sredstvi dobro in kvalitetno oskrbovana.

Delavec dobi enkrat letno delovno obleko, vzdrževalci in delavke v lakirnicah pa dvakrat. Vse delavke v proizvodnji dobijo enkrat letno ortopedsko obutev, delavci, kjer so možni padci predmetov ali pri delu na neprimernih tleh prejmejo obutev, ki je v prednjem delu ojačana, to so vzdrževalci, delavci na žagi, v skladišču žaganega lesa, tesarji v tozdu 4 in delavci v oddelku kovinskih ogrođij. Obutev zamenjajo po izrabi.

Nekdaj je bila zaščitna oprema poceni. Z veliko podražitvijo pa smo povečali tudi nadzor. Izrabljena osebna zaščitna sredstva je treba vrniti in na osnovi tega se izdaja nova. Pri nabavi ne varčujemo na račun varnosti, pač pa z resnično uporabo.

V neugodnih zunanjih vremenskih pogojih in letnih časih dobijo gradbeni delavci, vzdrževalci, delavci na žagi, v skladišču žaganega lesa in transportni delavci telovnike ali bunde in zaščitne kape, toplo obutev, dežne plašče, dežne obleke in gumijaste škornje.

Vemo, da na raznih delovnih mestih uporabljamo razne predpasnike – platnene, usnjene in v grobem razrezu celo aluminijaste.

Omenili smo le del osebnih zaščitnih sredstev.

Kako se po nezgodi pri delu obnašajo delavci in njihovi mojstri? Ali kasneje bolj gledajo na delovno varnost?

Težja nezgoda ima odmev v delavnici in vnese nekoliko strahu. Reakcije pri udarcih, urežih in odrgninah niso opazne.

So primeri, ko mojster za delavčevo nezgodo ne ve! Interna pravila pa so razumljiva. Vsako nezgodo je treba prijaviti službi varstva pri delu in delovno mesto zavarovati, da ostane tako, kot je bilo ob nezgodi. Ne išče se krivca, pač pa se mora ugotoviti, kako je delavec delal, da se je ponesrečil in kaj narediti, da do tega ne bo več prišlo.

Popoldansko nezgodo je treba sporočiti najkasneje v 24. urah, se pravi naslednje dopoldne. Popoldne za prevoz v ambulanto v Kamnik ali bolnico v Ljubljano pomaga tudi dežurni delavec.

Čimprej je treba sestaviti zapisnik o nesreči, ga posredovati v ambulanto in na skupnost zdr. zavarovanja v Ljubljano. Izjema je upravičena, če je delavec toliko poškodovan, da nezgode ne more sam sporočiti, npr.: da je v bolnici. Tedaj ga gremo delavci službe obiskat.

Če delavec nezgode ne prijavi, izgubi vse pravice, ki mu sicer pripadajo. To je 100 % nadomestilo OD, pravico do plačila zdravstvenih storitev, pravico do odškodnine.

Ali je vsaka nezgoda pri delu posledica malomarnosti?

Ne! Nezgode so tudi zavestna opustitev varnostnih pravil. Nezgode ne moremo predvideti. Cestne nezgode so podobne nezgodam pri delu. Šoferji imajo izpit, na cestah so prometni znaki, nadzor opravlja prometna milica – pa do nezgod vendar prihaja. Podobne zadeve se dogajajo tudi pri delu. Dokler se bo delalo, bodo za nepredvidena naključja nezgode. Včasih je to tudi splet negativnih faktorjev – razpoloženje delavca in mojstra, stanje stroja ali naprave, lastnost obdelovanca in še česa.

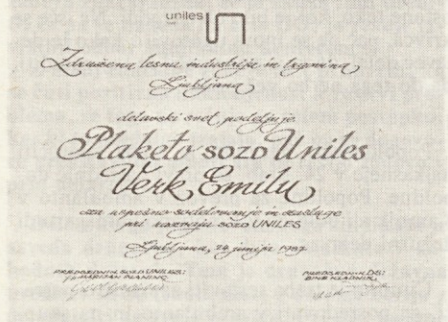
Delavec bo bolje delal, če bo imel vestnega mojstra, delavnega in dobrega strokovnjaka. Večkrat mojster ni več tisto, kar je pred leti bil. Preširoka demokracija je samoupravljanje potisnila v anarhijo in močno zmanjšala produktivnost.

Pri vsakem delu gre za odgovornost!

To je prvi del sestavka o varstvu pri delu. Namenjen je delovni varnosti, drugi pa bo požarni varnosti.

Pogovor s Srečom Matijašem, vodjem službe za varstvo pri delu je pripravil Ciril Sivec

Priznanji našima delavcema

Vodja izvoza DO Stol tov. Emil Verk je prejel plaketo soza Uniles. Visoko priznanje mu je bilo podeljeno za uspešno reševanje problemov iz zunanjetrgovinskega področja članic te sestavljene lesne organizacije. Predvsem je zaslužen za prodajo iz-

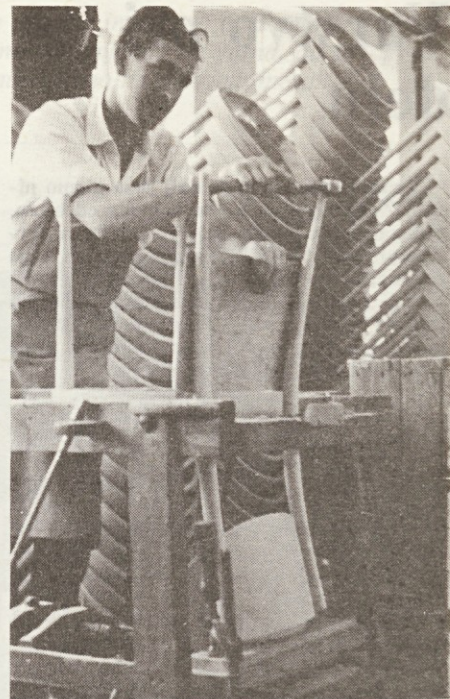
delkov v mnoge dežele razvitega sveta, predvsem v ZDA. Sodeloval je v uspešni delegaciji, ki je obiskala Avstralijo in izdelala marketinsko študijo za prodajo pohištva na to področje. Zadnje leto pa sodeluje pri izdelavi posebne študije sozda za mednarodno organizacijo UNIDO za možnosti prodaje pohištva v državi Jamaica. Njegov del študije je bil ocenjen kot odličen.

Naš šabloner, visoko kvalificiran mizar Franc Mestek je od Sindikata delavcev gozdarstva in lesarstva Slovenije prejel priznanje »Inovator leta 1986«.

Tov. Franc Mestek je lani uresničil tri inovacijske predloge. To so zaščita obraza in oči pri poševnem rezkanju sedežev. Problem je uspešno rešil z zaščito iz pleksi stekla, ki je pritrjena na šablono. Druga inovacija je obrez surovih polo in L polizdelkov na dvojni prižagovalki. Delo se opravlja s pomočjo šablone, ki se ugreza in dela na principu sani. Delo je varno, hitro in točno. Tretja inovacija pa je prenos oblik za vlite modele z epoksi smolo. Na ta način se model po vzorcu direktno kopira in služi za osnovo pri vlišanju železnega modela.

Obema našima delavcema, Emilu Verku in Francu Mestku v imenu kolektiva iskrene čestitke.

Delavec, ki je vsak dan na delovnem mestu, niti ne opazi nenehnega spreminjanja tehnoloških postopkov. Če pa pogledamo neko sliko izpred let, pa vidimo, da je danes tudi v montaži stolarne vse drugače.

Na sliki je Tine Trdin še v mlajših letih. Sedaj pa opravlja razna dela na upravi in pravi, da do upokojitve ni več daleč.

Postrežba na dan upokojencev je bila že v pripravljalnem delu brez napak, da o končni, zares odlični pogostitvi, posebej ne govorimo.

Zopet je treba pohvaliti delavke naše kuhinje in delavke iz oddelka za delovna razmerja, ki so prav tako priskočile na pomoč.

Poklicni gasilec Tone Šarc bo tudi kmalu naš upokojevec, na sliki pa ga vidimo s svojimi znanci in prijatelji, z nekdanjimi zares dobrimi Stolovci, ki jim tudi po letošnjem upokojenem srečanju ni manjkalo besed.

ODPRTI DNEVI OZD

Podobno kot že nekaj let nazaj, smo tudi v letošnjem letu pripravili odprte dneve za lesarje.

Ta dan je namenjen osnovnošolcem, da se spoznajo in natančneje seznanijo s poklicem, za katerega se nameravajo izobraževati. Pri nas smo pripravili odprti dan v treh terminih in sicer:

– 13. 3. 1987 za 5. razrede osnovnih šol
– 27. 3. 1987 za 6. in 7. razrede osnovnih šol

– 10. 4. 1987 za 8. razrede osnovnih šol.

Namenjen je bil vsem tistim učencem, ki jih zanimajo in veselijo lesarski poklici. Še posebej zanimivo je bilo to letos, ker bomo v septembru v Kamniku dobili oddelek Srednje lesarske šole. Na tej šoli se bodo izobraževali učenci za poklic LESAR ŠIROKI PROFIL.

Pouk bo potekal v eni izmeni v prostorih srednješolskega centra v Kamniku, praktični pouk pa bodo učenci imeli v učni delavnici v Stolu.

Obenem smo dobili tudi oddelek za izobraževanje ob delu, prav tako za IV. stopnjo zahtevnosti – LESAR ŠIROKI PROFIL.

Odločili smo se, da nekaj prispevkov o omenjenem, o vtisih učencev pri nas, objavimo v našem tovarniškem glasilu:

1, 2, 3, 4, 5

Poleg prispevkov učencev, bi strnila še mnenje človeka oz. ljudi, ki so te učence popeljali po tovarni in jim pokazali tudi film o lesarstvu.

1.a
DO Stol vsako leto razpiše toliko štipendij za lesarske poklice, da so le-te podeljene vsem prosilcem, vsi učenci pa se po zaključnem izobraževanju lahko tudi takoj zaposlijo. Torej sta štipendija in zaposlitev zagotovljena vsem bodočim lesarjem.

Marta Kuret

Informativni dan za bodoče lesarje in lesne tehnike

Na ogledu delovne organizacije »STOL« smo si bodoči delavci »Stol«-a podrobno ogledali potek dela v tej tovarni. Mentorji so nam lepo opisali delo, ki ga opravljajo Stolovi strokovnjaki oz. delavci.

Občutki ob vstopu v prvo delavnico so bili različni. Nekateri smo z občudovanjem in zanimanjem gledali svoje bodoče delo, nekateri pa so si ob tem tudi premislili. Po večurnem ogledovanju delovnih procesov smo si lahko odpočili v tovarniški jedilnici. Postregli so nas z malico, kasneje pa smo se odpravili še v INTERIER, kjer smo občudovali prelepe izdelke Stolovih delavcev. Po ogledu trgovine smo odšli še v tapetniško delavnico in montažo. Tu smo videli tudi končne izdelke.

Za lesarsko šolo me je navdušilo tudi dobro predavanje mentorjev in v ta poklic so me trdno prepričali.

Stol nam je zagotovil tudi štipendije, kar pomeni, da smo v tej delovni organizaciji dobrodošli kot njihovi bodoči delavci.

ŠTOJS NATAŠA
Zupanc Tatjana

Tov. Ojsteršek je bodoče mizarje seznanil s tehnološkimi procesi naše tovarne. Ta prikaz je bil odkrit, brez kakršnekoli olepšave, kar pa je tudi bolje tako, kot da bi človek po tolikih letih izobraževanja spoznal, da to ni tisto, kar so mu na začetku ponudili in bi pustil poklic, za katerega bi se usposobil.

Še večji poudarek je bil na prikazu posameznih delovnih mest, kjer je nujno potreben poklic kvalificiranega mizarja. Vsakdo naj bi začutil svojo bodočo vlogo in smisel praktičnega in teoretičnega izobraževanja. Predstavitev vseh funkcij in raznolikosti del, ki jih nekdo lahko opravlja z izobrazbo mizarja širokega profila in kasneje tehnika – to je bil glavni namen tehnološkega dela tega informativnega dne.

Kot spremljajoči del je bila predstavitev lesa in vseh njegovih asortimanov, ki predstavljajo osnovno surovino pri obdelavi. Pomembnost poznavanja te surovine za čimboljše doseganje končnih rezultatov, ki ob dejstvu – vedno slabša in dražja surovina, vedno večja končna kvaliteta in zahtevnost izdelka – ne samo, da potrjuje, ampak tudi nadgrajuje pravilnost takšnega načina usposabljanja bodočih kadrov.

Vsi udeleženci so pokazali veliko mero zanimanja in s tem dokazali, da resno razmišljajo o svojem bodočem poklicu.

OBISKALI SMO TOVARNO STOL

V petek smo se učenci 7.a in 7.b odpeljali z avtobusom v Kamnik.

Izstopili smo na Duplici in obiskali tovarno Stol. Tovariš in tovarišica, ki sta nas vodila, sta nas peljala v kinodvorano. Ogledali smo si film o lesarskem poklicu.

Po končanem filmu smo si ogledali kako v tovarni obdelujejo les. Bilo je zelo zanimivo. Na žalost smo se morali kmalu vrniti. Zelo rad bi šel še enkrat v tovarno Stol.

Matjaž Hictaler

Zjutraj smo se zbrali pod uro na postaji v Ljubljani in se z avtobusom odpeljali v Kamnik. Izstopili smo na postaji Duplica in se napotili v tovarno Stol. Prijazni tovariš in tovarišica sta nas sprejela in povedala, da si bomo najprej ogledali film o lesarskem poklicu. Po končanem filmu sta se pogovarjala z nami, nato je našo skupino odpeljal tovariš na ogled v oddelek ploskovnega pohištva.

Presenečen sem bil, ko sem videl tako velike, sodobne stroje, ki avtomatično delajo razne dele za pohištvo.

Videli smo veliko zanimivega in morda se bom odločil za lesarski poklic.

Boštjan Hutinski

Vsi učenci sedmih razredov smo se odpeljali z avtobusom na ogled v tovarno Stol. Tam nas je sprejel tovariš in nas vodil. Ogledali smo si film o mizarjem poklicu.

V tovarni smo si ogledali lepljenje plošč. Videli smo šivanje furnirja, barvanje desk, lakirnico in peč za sušenje. Nekaj del gre po tekočem traku.

Viličar je odvažal, kar so delavci dokončali. Videli smo veliko stvari in se z vtisi vrnili v Ljubljano.

Darko Rant

Vsi trije iz OŠ Center za rehabilitacijo sluha in govora v Ljubljani

»Od petnajstega do šestnajstega ni dolgo, od šestnajstega do petnajstega se pa počeno vleče.«

Naš dan med delavci DO Stol Kamnik

V drugem naravoslovnem dnevu smo spoznali gozdarstvo. Takrat smo podrobno govorili o značilnostih gozda, o varovanju gozdov in o življenju v njem. V tretjem naravoslovnem dnevu smo to znanje s pridom uporabili, ko smo govorili predvsem o lesu in njegovi uporabi. Tudi obiske v delovnih organizacijah so tovarišice organizirale tako, da bi čimbolj spoznali razvoj lesa od semena do drevesa in tudi predelavo.

Nekateri učenci 4. razredov so odšli v Semesadiko v Mengeš, drugi pa smo obiskali DO Stol Kamnik. V tej organizaciji, ki je ena od največjih v lesno-predelovalni industriji, so nas zelo prijazno sprejeli. Odgovarjali so nam na vsa vprašanja, prikazali so nam film o razvoju lesarstva in nam razkazali tudi del proizvodnje. Bili smo presenečeni, kako pod spretnimi prsti delavcev nastajajo najrazličnejši lesni izdelki. Ta obisk je bil za nas vse prijetno in koristno doživetje. Spoznali smo pridne ljudi, ki jim ni bilo odveč posvetiti nekaj dragocenih ur učencem, ki o tem delu še ne vedo veliko. Mogoče se bo kdo od nas odločil za ta zanimiv poklic. Vsekakor je to prijetno delo, od človeka pa zahteva tudi veliko natančnosti, vestnosti in naporov.

Vsem, ki so nam omogočili prijeten obisk v svojem delovnem krogu, se iskreno zahvaljujemo in želimo, da se še kdaj srečamo.

Učenci 4.a in 4.d ter tovarišici OŠ Venclja Perka Domžale

NADLEŽNA MUHA

*Gostilna z vrtom ograjena,
v njej postrežba hitra in poštena.
Gost naročil si je juho,
zraven tudi je prikuho.*

*Na krožnik padla mu je muha,
ko vroča še bila je juha.
Natakar imel je žličko v ta namen,
da nezadovoljen gost ostal ne bo noben.*

*Natakar postaven, lepo urejen,
iz »bavtare« gledal mu je trak zelen.
Gost se odloči, da ga vpraša,
kakšno korist mu trak prinaša.*

*Korist je v tem, da si ne umažem rok,
ko grem na potrebo malo,
s trakom pri tem delu se je vedno pomagalo.*

*»Ne razumem te natakar niti sedaj,
kako zadevo spraviš si nazaj.«
»Ta žlička muho je rešila,
da v juhi ni se utopila.
Ta-ista žlička zadevo spravi mi nazaj,
v prvotni položaj.«*

Franc Ravnikar
grobi razrez

Marsikateri naš delavec bi šel rad čimprej v pokoj. Tisti, ki so v pokoj, pa zavidajo aktivnim delavcem, ker so običajno mlajši.

Nek naš upokojenec je rekel: »V pokoju ni nič posebnega, še dopusta nimaš več.«

»SAMO NAPREJ, DOKLER JE ŠE D'NARJA KEJ!«

Naj te vrstice predstavijo inovativno dejavnost, ki po pravici povedano, še ni na tisti ravni, da bi celotna zadeva množično zaživele.

Naprej pogledjmo, kaj je bilo storjenega, da bi odpravili težave in nesporazume, ki so nastali pri vsej zadevi. Takoj moramo omeniti, da je cela stvar še zelo nedefinirana, nejasna je sama inovativna politika in tudi v zveznem merilu še ne vidijo nekega skupnega cilja.

Uspelo nam je urediti zastarele zadeve in stvari spraviti v tekoče vode. Tudi višina nagrad se je uredila z upoštevanjem inflacijske stopnje. Nesporazumi, ki so nastali v lanskem letu okoli višine denarnega nadomestila, se sedaj urejajo s predhodnim podpisom celotnega izračuna-prihranka in denarnega nadomestila. Ta nadomestila so zelo odvisna od osnove za izračun, ki pa ni nikjer v pravilniku jasno definirana in včasih v praksi zelo težko pravilno izbrana-zaradi pomanjkanja podatkov.

Prav v to smer je potrebno usmeriti glavni del dejavnosti. V pravilniku nam je uspelo urediti dva člena, ki sta močno ovirala inovacijsko dejavnost. Prvi je v zvezi z takojšnjim izplačilom manjših denarnih nadomestil, po obravnavi inovacijske komisije. Vsa večja izplačila grede še vedno v potrditev delavskega sveta tozda. S tem se vsaj nekoliko zmanjša čas in učinek inflacije na izplačilo.

Pri drugem pa gre za oblikovanje denarnega nadomestila glede na idejo inovacije, čeprav ta ni povezana z večjo serijo in omembo vrednimi prihranki.

Še vedno je velik problem realizacija inovacijskega predloga. Najlažje je, če avtor svojo zamisel reši samo, v popoldanskem času, doma ali pa mu kdo izpelje zamisel.

Ravno sedaj eden od inovatorjev doma dela stroj za navijanje papirja. Nekaj stvari smo mu po2 agali rešiti v tovarni, ostalo pa rešuje s svojo iznajdljivostjo. Če bo stvar dobro delovala, bo poleg denarnega nadomestila dobil povrnjene vse stroške izvedbe. Inovacije te vrste, to je predelava, dodelava in izdelava strojnih priprav; so prave inovacije, ki prinašajo velike prihranke in imajo velik vpliv na produktivnost.

Samo od strani se bom dotaknil raziskovalnega dela v krivlinici, ki je več kot po enem letu rodilo uspeh. V tem trenutku smo edini sposobni izdelati na visoki frekvenci s pomočjo pnevmatike prostorsko zakrivljeno pravokotno palico-hrbtni naslon. Prednosti te tehnologije so:

1. Dva delavca brez večjega napora zakrivita toliko, kot bi zakrivali štirje na roko pri velikem garanju;

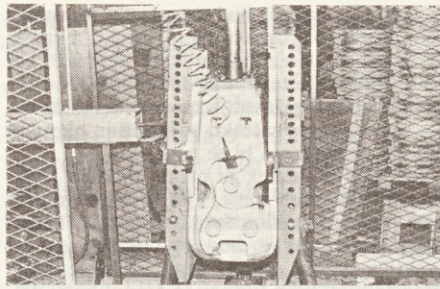
2. Bistveno manj škarta, kot pri ročnem krivljenju, ker so vsi radiji izven normalnih predpisov;

3. Napake pri lesu kot so: neravna rast, rahla piravost, nepravo rastišče, manjše grče; se tu zanemarijo in ne vplivajo na končni rezultat. Osnova je vlaga v lesu;

4. Zelo hitro in poceni lahko izdelamo nove oblike;

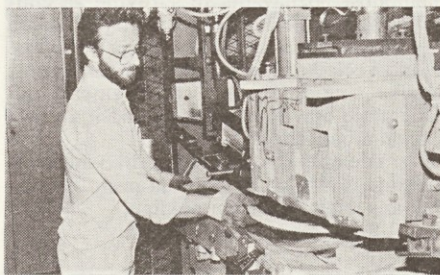
5. Je osnova za strojno izdelavo znamenitega Thonet.

Pri takšnih stvareh človek porabi več energije za prepričevanje kot pa za izvedbo zamisli. To je naš kroničen problem in eden od glavnih vzrokov za stanje v naši družbi, ki ni nič kaj rožnato. Samo nove tehnične rešitve, drzne poteze, pa čeprav od desetih uspe samo

Zadnji nogi s hrbtnim naslonom pri obliki, ki jo kaže slika, ni mogoče dobro zakriviti na klasičen način.

Tehnolog Pavel Ojsteršek je delo razdelil na dve operaciji: najprej oblikovanje, ki ga vidimo na sliki,

za tem pa še krivljenje v dokončno obliko na zelo zahtevnem modelu.

ena – to je edina prava pot za prihodnost.

Pri tem se moram zahvaliti za vso pomoč modelnemu mizarju Francu Mestku in mojstru v kovinski Ladu Miheliču, ki sta brez načrtov prisluhnila in realizirala moje ideje.

Za konec bi podal poročilo iz zadnje seje inovacijske komisije, ki je obravnavala naslednje predloge:

1. Rožič Vinko je izpeljal inovacijo v zvezi z drugim krivljenjem naslonjalnih lokov 5928. Brez predelave stiskalnice ne bi bila možna izdelava teh polizdelkov. Denarno nadomestilo znaša 390.000 din in gre v potrditev DS tozda I.

2. Pogačar Janez in Šinkovec Milan sta izdelala podajalno napravo za kalibriranje in kroženje vseh vrst lokov. Ta podajalna naprava se pritrudi na standardni visokoturni rezkar. Skupno denarno nadomestilo znaša 920.000 din in gre v potrditev DS tozda I.

Tu so še tri inovacije, ki grede takoj v postopek izplačil.

3. Šinkovec Milan je izdelal posebne nastavitvene vilice pri čeparki in rešil velik problem pravičnega čepčenja pri lokih. Denarno nadomestilo znaša 65.000 din.

4. Vidmar Jože je izdelal posebno šablono za brušenje Konzul kotnega segmenta. Denarno nadomestilo znaša 90.000 din.

5. Dakar Ivan je za rešitev predhodne površinske obdelave pred lepljenjem naslona dobil 100.000 din denarnega nadomestila.

Naslednji sestanek inovacijske komisije bo po kolektivnem dopustu.

Pavel Ojsteršek

Če se bojite, da vam bo dopust prehitro minil, si lahko pomagate na naslednji način: že pred dopustom pripravite ves denar, dopust se vam bo vlekel kot megla brez vetra, pa še do naslednjega petnajstega vam zlepa ne bo minilo!

IN MEMORIAM

ALBIN SMOLNIKAR

Njegovo in naše okno v upravni zgradbi je eno nasproti drugemu. Redkokdaj si ga videl, da bi pogledal na drugo stran. Ko je iz proizvodnih oddelkov prišel v pisarno, se je sklonil nad sveženj papirjev v roki je imel telefon.

Potem Albina dolgo časa ni bilo. Ko je zopet prišel, je bil še bolj resen, svojega značaja pa ni »spremenil«. Do vsakega je bil prijazen, dober, morda za današnji čas celo preveč.

Ni še dolgo tega, ko smo se od njega za vedno poslovili. Od direktorja tozda 3, Albin Smolnikarja, dipl. ing. gozdarstva, ki je v Stolu delal od leta 1965. Bil je v pripravi dela in slednje na omenjenem mestu.

Neizprosna bolezen mu je vzela življenje. Moral je oditi. Za njim je ostal topel in lep spomin, kot vedno ostane za dobrim človekom. Albin se je znal zasmejati iz srca, pristržno in enakopravno do sogovornika – tak bo tudi ostal v našem spominu: preprost človek, ki je videl in občutil delavca na delovnem mestu takega, kot je v resnici bil in mu je znal vsak trenutek prisluhniti in pomagati.

Za Albinom Smolnikarjem ostaja vrzel, ki jo bodo njegovi sodelavci še dolgo občutili.

ANDREJ LUKANC

Bil je iz preproste družine. Njegov oče je bil kovač. Telega poklica se je pri njem tudi sam izučil. Že v mladosti mu ni bilo lahko, po ves dan je delal na domačem nakovalu.

V Stol je prišel pred tridesetimi leti. Tudi tu je opravljal svoj poklic. Potem pa je bil kontrolor v oddelku kovinskih ogrodij.

Včasih si imel občutek, da je Andrej človek, ki živi po svoje. Doma se je mučil z novo hišo. Postavil jo je ob očetovi. V množici je živel samotarsko življenje. Bil je invalid in se je zaradi tega tudi duševno težje vključeval v skupnost. Vendar si je želel, da bi imel vsaj kdaj pa kdaj košček sreče. Morda je več razmišljal o življenju kot ljudje okoli njega. Z voljo in optimizmom, katerega naj človek nosi od mladih let, in ljudmi, ki naj mu to moč vsak dan dodajajo. Andrej pa je bil sam, z velikimi problemi in brez človeka, ki bi z njim delil dobro in slabo.

Na Komendskem pokopališču je njegov večni dom. Na strmini, odkoder se vidi nedograjena hiša, ki dokazuje, da je tudi Andrej sanjal o sončnem dnevu, o tistem življenju, ki ga je vreden vsak delavec!

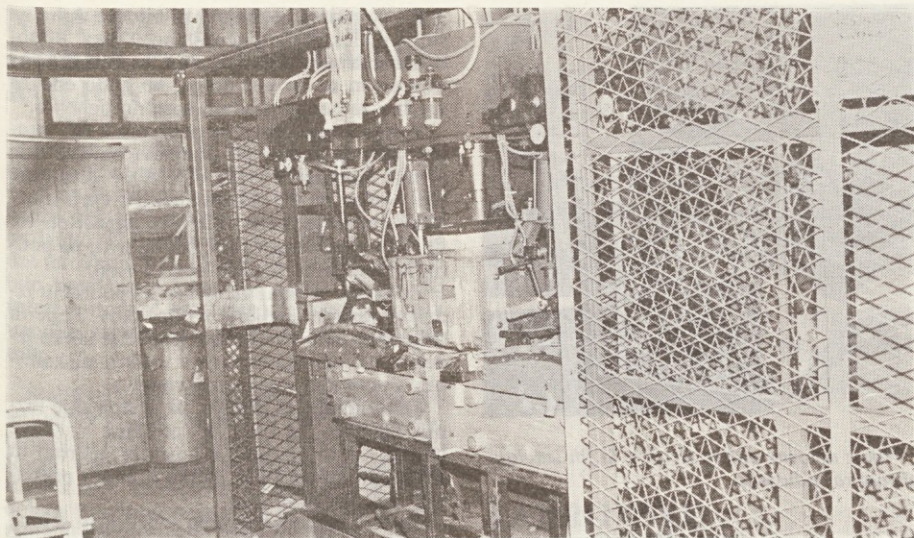
ZAHVALA

Za izkazano pozornost ob smrti najine mame Neže Jerič, se iskreno zahvaljujemo sodelavcem tozda 5 in tozda 9.

Ivan Jerič in Antonija Marinšek

Naši sindikalni predstavniki so nam letos že pripravili nekaj ugodnih sindikalnih prodaj – seveda pa je stvar vsakega kupca, da se za nakup odloči po svoji potrebi in zmožnosti.

Nekateri naši delavci so hoteli, da bi jim sindikalni predstavniki svetovali čisto po domače, tako, da za nakup tudi čez več let ne bi bilo nobene pripombe. – Tako pa še mož ženi ne more svetovati.

Krivilna naprava za zahtevno krivljenje zadnje krivine našega novega stola je izdelek naše remontne delavnice. Vidi se, da je bila zahtevno delo.

VSEGA, KAR RABIMO V DELAVNICAH, SE NE DA KUPITI

Tudi delavci, ki delajo v neposredni proizvodnji, so se že gotovo večkrat srečali z doma narejenimi delovnimi pripomočki, napravami in tudi stroji. Nekateri tisti delavci, ki delajo na upravi, pa morda niti ne vedo, da je naš tozđ 5, ki se je razvil iz nekdanje vzdrževalne delavnice, izdelal že nešteto delovnih priprav za Stolovo proizvodnjo. Vsega, kar potrebujemo pri naši zares različni proizvodnji, se ne da nikjer kupiti, naši ljudje pa tudi najbolj vedo, kako moramo zadeve pripraviti, da bo potem redna proizvodnja najbolj tekla.

Izdelava delovnih pripomočkov in priprav je zelo natančno in zahtevno delo. Biti mora pripravne, varne, ne smejo se prehitro izrabiti; delavčevu počutje mora biti dobro.

Začetki doma narejenih delovnih priprav segajo v zgodnja petdeseta leta. Tedaj so naši kovinarji napravili prve stiskalnice za kmečke sedeže in furnirske sedeže ter naslone. Te stiskalnice še danes uspešno delajo in tudi združujejo pritiske. Pritisk v stiskalničnih napravah doseže 300 atmosfer. To je na površini ene stiskalnične plošče nekako 200 ton. Stiskalnična konstrukcija je torej zahtevna zadeva, vendar se je našim strokovnjakom že pred trideset in več leti dobro posrečila.

Vsa desetletja nazaj je v našem remontnem oddelku tekla izdelava najrazličnejših proizvodnih priprav. To so razni ventilatorji za zrak, prezračevalne naprave, transporterji lesa in lesnih polizdelkov, vse mogoče namizne stiskalnične naprave, manjše in večje korpuse stiskalnice, brusilke, vrtalke za strojne in montažne oddelke, furnirske škarje za moker furnir, razna konstrukcijska ogrodja itd.

Potreba po izdelavi nekega novega pripomočka ali tudi večje zadeve se pokaže v proizvodnji. Če je manjšega značaja, je za izdelavo potrebna le skica, ki jo napravijo mojstri sami in drugi vodilni delavci v tozđu. Če je zahteva večja, je potrebno napraviti točne načrte, ki jih izdela razvojni oddelk v tretjem nadstropju upravne zgradbe. Pri tem je potrebno vse predvideti; od delovnih zahtev naprave do njene konstrukcijske rešitve in zahtev materialov, ki se bodo pri izdelavi uporabili. Vsak material, razumljivo, ne ust-

reza. Ponekod je dovolj običajna trdota železa, drugje mora biti opremiteno, drugod z zopet drugačnimi lastnostmi. Tov. Benda je povedal, da imajo za razne potrebe na zalogi nad dvesto vrst raznih profilov in polizdelkov, od navadnih žic do potrebnih plemenitih jekel v raznih oblikah; seveda vse v majhnih količinah.

Nekatere delovne priprave so majhne in tehtajo morda le nekaj kilogramov, druge so težke po nekaj ton. Vse izhaja iz namembnosti izdelka, uporabnosti in trajnosti. Na prvem mestu je vedno tehnična dorečenost in točnost. Današnji lesni izdelek mora biti uporaben, trajen in odlične izdelave. Za tako izdelavo pa morajo biti ustrezni pogoji. Naši izdelovalci iz tozđa 5 se tega dobro zavedajo. Če pogledamo katerikoli njihov izdelek, vidimo, da je vsemu omenjenemu dobro prilagojen.

V našem tozđu 5 bi nove delovne priprave hitreje in obsežneje izdelovali, če bi imeli za to boljše pogoje. Tako pa sta na prvem mestu redno vzdrževanje in nujna popravila v proizvodnji. Ostali čas pa je namenjen izdelavi novih delovnih priprav. Poslovni odbor je že sprejel sklep, da se v prihodnje k omenjenemu delu pristopi na aktivnejši način. Potrebno bo organizirati skupino sposobnih strokovnjakov, ki se bo v posebni delavnici ukvarjala samo s tem. Potrebna bo večja teoretična priprava in prav tako zadostna delavnična zmogljivost. Kot se s tovrstno dejavnostjo že več let ukvarjajo druge lesne delovne organizacije in njihove pripomočke, stroje in celo večja delovna postrojenja vidimo na raznih lesnih sejmi in razstavah, bo potrebno tudi pri nas nameniti takim projektom še večjo pozornost. Uvožena tehnološka oprema je zelo draga, stalni problemi so z rezervnimi deli, izdelana in oblikovana je za splošnejšo porabo; specializirana proizvodnja pa rabi točno določen operacijski del.

Kot je povedal tov. Slavko Benda, bodo v prihodnje najbolj prišli v poštev naprave, ob katerih se bo na posameznih delovnih mestih iz leta v leto zmanjševalo dosedanje število delavcev. Delavec bo sam opravljal s tremi ali več lesnoobdelovalnimi stroji, transportne in podajalne naprave pa bodo polizdelke od ene do druge operacije same prenašale. Svetovna tehnologija že gre v to smer in nujno je, da ji tudi mi sledimo.

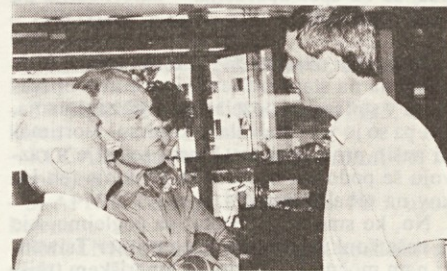
Na tem področju je izredno veliko dela, študija, primerjav in sodelovanj, ki bodo prinesla pocenitev in izboljšano izdelavo tudi naših proizvodov. Za začetek pa bo morala naša domača lesna industrija napraviti pregled programov, ki jih bo v bodoče izdelovala za domači in tuji trg. Ugibanje, ali bi to ali ono, ne more prinesiti dobrega napredka. Ko bodo vsi proizvajalci vedeli, kaj jim najbolj leži, kaj se jim izplača delati in je mogoče dobro prodati, bo tudi tehnološki napredek hitrejši. Iz leta v leto bo potrebno zamenjavati preproste obrtniške priprave z avtomatiziranimi in današnji težakov »cepinc« zamenjati z zanesljivo mehnično napravo.

Še pred nekaj leti je marsikdo mislil, da bomo glavni del proizvodne tehnologije uvažali. Brez tega uvoza tudi danes ne bo šlo. Neprimerno cenejše pa je, da vse tisto, za kar nismo prisiljeni uvoziti, sami naredimo in ne le lahko prisluzene devize porabimo za druge razvoje. Tuji dobavitelji opreme bodo vedno gledali na svojo korist.

Ne bi mogli prešteti vseh delovnih pripomočkov in priprav, ki jih je doslej v sodelovanju z razvojnimi oddelkom naredil naš remontni oddelk. Vsi skupaj so pokazali, da so sposobni veliko in dobro narediti. V proizvodnji so se njihove naprave pokazale kot praktične, zanesljive in kar je posebno pomembno – dobro prilagojene posebnim delovnim zahtevam. Naši razvojni in remontni delavci niso ljudje zase, pač pa so strokovnjaki, ki s svojim poklicem, znanjem in pripravljenostjo pomagajo lesnim delavcem. V prihodnje bomo teh strokovnjakov potrebovali še več, da se bodo lahko lotili tudi del, ki so doslej ostajala v načrtih.

Naš razvoj ni le v pridnih delovnih rokah, temveč tudi v sodobnem obvladovanju proizvodnih procesov, ki se morajo vedno izboljševati.

C. S.

Kako je bilo na nekem delovnem mestu nekoč, vemo – aktivni delavci tudi vemo, kako je danes. Upokojence pa pav slednje najbolj zanimajo. In kdo jim bo to za neko področje najbolje odgovoril kot prav direktor tozđa?

Nekdanji direktor ljubljanskega Interiera Sajovic na levi in nekdanji Stolov direktor Urh, ki ga na desni v celoti ne vidimo, v družbi z drugimi našimi upokojenci.

UTRINEK IZ SEJMA LESNOOBDELOVALNIH STROJEV LIGNA 87 – HANNOVER

Za osnovo sem izbral primerjavo s podobnim sejmom, ki sem ga kot študent obiskal v Milanu. Skušal bi podati le nekatere tehnološke smernice, ki sem jih odkril pri ogledu sejma v Hannoveru.

V Milanu je bila elektronika še v povojih. Tu pa je opazna prava ekspanzija vgrajevanja elektronike v vse vrste strojev – celo na debelinki sem jo zasledil. Ta razvoj bo šel gotovo v neslutene razsežnosti.

V Milanu se je precej propagiralo sušenje lesa s pomočjo sončne energije. Tega tukaj ni bilo, kar dokazuje, da je bilo vse skupaj trenutna muha.

Velika prizadevanja se kažejo v čim večjem nadomeščanju ročnega dela s strojnimi. To je zgodovinska smernica celega razvoja strojegradnje.

Vse manj je kakovostnega lesa in stroji naj bi ta les čim bolj izkoristili, oplemenitili, odpadke pa predelali v kvaliteten proizvod. To je misel, nad katero se bo treba zamisliti tudi v Stolu ob pogledu na cene lesa in vsakodnevno goro odpadkov. Posebno agresivni na tem področju so Italijani, kar pa ni več čudno, če vemo, koliko lesa imajo in koliko pohištva izvozijo.

Zanimiva je še splošna ugotovitev, ki naj bi bila tudi ena od smernic Stolove tehnološke politike. Vse manj je strogonamenskih strojev in vse več raznih priprav (podajalne naprave, posebne šablone, dodatni agregati), ki nam standardni stroj priredijo za točno določeno operacijo na izdelku. Pomanjkanje proizvodnega prostora in hitra menjava asortimana – to sta dva glavna vzroka, da se odpovemo velikim kapacitetam na račun pestrosti uporabe. Pa tudi pri strogonamenskem stroju ne vemo, koliko bo zaseden in kdaj se bo spet uporabljal – amortizacija pa »žre« dohodek.

Podajalna naprava za kroženje lokov, ki je pritrjena na standardnem visokoturnem rezkarju v stolarni bi požela dosti več zanimanja, kot pa so jo vsi ostali slabo kopirani asortimani naših proizvajalcev. Ravno sedaj je v razvoju še podobna naprava za brušenje teh lokov na nihalni brusilki.

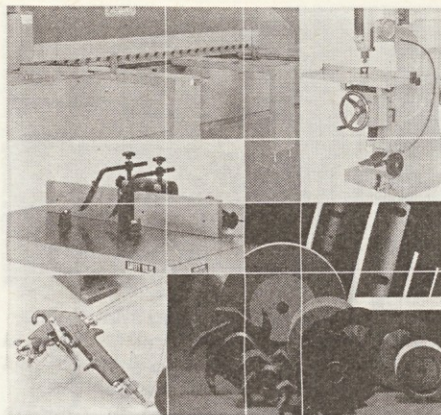
No, ko smo že pri Stolu, pa pogledjmo, kje je naša konkurenca! To je na primer Taiwan, ki nam močno konkurira na ameriškem tržišču. Prednost njihove lesne industrije je v tem, ker doma izdelujejo celotno postrojenje. Obdelavo lesa in tehnologijo prilagajajo lastni surovini in mentaliteti delavcev. Pri nas pa imajo uvoženi stroji po večini začetne krče. Da o delovnih navadah te nacije sploh ne govorimo. Zato bo hudo, ko bomo morali delati plače po izvoznih rezultatih in ta čas bo prišel mogoče hitreje, kot si mislimo ali želimo.

No, pa se povrnimo k sejmu in pogledjmo še nekatere zanimivosti na posameznih področjih. Začnimo z masivo in sicer s primarno predelavo.

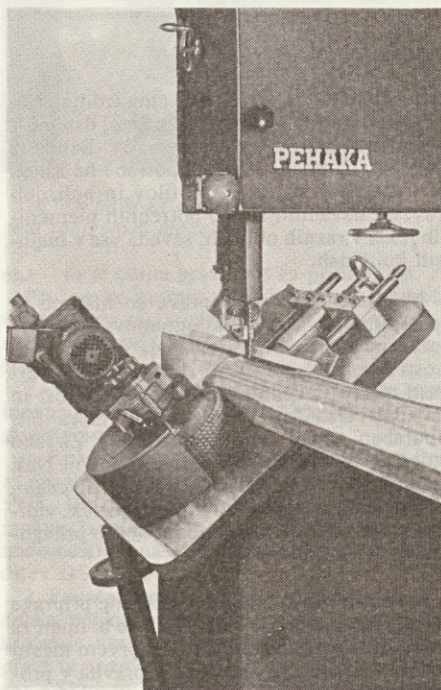
Polnojarmenikov je vse manj in vse večji poudarek je na numerično vodenih tračnih žagah za razrez hlodovine.

Predstavljena je bila tudi celotna tehnologija za lupljenje in razrez drobne hlodovine. Veliko je bilo lesarjev in drugih drobnih priprav, ki se uporabljajo za najrazličnejše namene.

Na področju finalne obdelave masive ni nič pretresljivega. Še največji napredek je na področju brušenja, pa najsi gre za furnir,

Prikaz delovne palete strojev, ki jih izdeluje taiwanska industrija.

Podajalna naprava na tračni žagi, ki je ena od nosilk smernice v iskanju novih področij uporabe standardnih strojev.

krivljene ali profilirane polizdelke. Predstavljena je bila zanimiva naprava za brušenje lakirnih stolov. Stol se postavi v boben, ki je do polovice zapolnjen s posebnimi brusilnimi kroglicami. Z vrtenjem bobna in mirovanjem stola, brusilne kroglice opravijo brušenje, ki je ročno zelo zamudno.

Nekoliko je bilo predstavljeno tudi lameliranje, o krivljenju pa ni omembe vredno, kar nam dokazuje, kako strateško pomembna je ta tehnologija.

Italijani so zelo propagirali vtiskavanje v masivo in prefurniranje profiliranih ličnic iz iverke v posebni stiskalnici s pomočjo zračne blazine.

Razne linije za obdelavo ploskovnega pohištva so prav gotovo vrhunec sejma. Električna nastavitve strojev, izredna kapaciteta, velika tehnološka raznolikost in popolna avtomatizacija – to so le glavne značilnosti teh glomaznih strojev.

Pri površinski obdelavi ni bilo ne duha ne sluha o elektrostatičnem nanosu laka. Roboti, katerih mesto je v tej veji, so pridobili na hitrosti in ne bo več dolgo, ko bodo enakovredno zamenjali najbolj spretno delavko.

Velika konkurenca na področju CNC strojev, kjer še vedno pri obdelavi masive drži primat italijanska firma »TRIAX«. Kvalitete teh strojev so v velikem spektru vseh možnosti obdelave, veliki hitrosti, kapaciteti ter uporabi vseh naj sodobnejših odkritij na področju vpenjanja polizdelkov in rezil.

Za konec se bom ustavil še na področju izdelave raznih izdelkov iz odpadkov. Lepe in trdnostno zelo kvalitetne nosilce se lahko izdelajo iz odpadnega furnirja v velikih stiskalnicah s pomočjo visoke frekvence.

Tehnologija, ki prihaja, pa je stiskanje raznih izdelkov iz iveri po principu izdelave iverke. Če to ojačamo z nosilnim jedrom in oblepimo s furnirjem, lahko dobimo praktično vse, kar si želimo.

To so v grobem osnovne značilnosti sejma, ki je spet pokazal, da je cesta razvoja odprta za vse. Samo, da eni peljejo naprej, drugi stojijo, tretji pa vozijo vzvratno. Kaj počnemo mi?

Pavel Ojsteršek

Za kratko poletno sprostitev gornja fotografija, čeprav pravijo, da »vzgoraj brez« letos ni več moderno.

Naši delavci berejo seveda številne druge časopise, med njimi tudi glasila drugih delavcev.

Spodnji kratek utrinek je iz študentskega časopisa Appendix. Za objavo v našem časopisu ga je prinesel arh. Tone Benda.

To je povest o štirih ljudeh, ki jim je bilo ime Vsakdo, Nekdo, Kdorkoli in Nihče. Treba je bilo narediti nekaj nujnega in Vsakdo je bil prepričan, da bo Nekdo že naredil. Naredil bi bil lahko Kdorkoli, Nihče pa ni naredil. Nekdo se je zaradi tega razjezil, saj bi bil stvar moral opraviti Vsakdo. Vsakdo je misli, da bi jo lahko opravil Kdorkoli, Nihče pa ni spoznal, da je Vsakdo že ne bo. Nazadnje je Vsakdo dolžil Nekoga, ker Nihče ni storil, kar bi bil lahko naredil Kdorkoli.

NAM ZA LETOVANJE NI DOBRA POČITNIŠKA PRIKOLICA?

Letošnja sezona, ki traja od 27. 6. do 5. 9. ob morju, v Čateških toplicah od 23. 5. do 29. 9. in na Veliki planini čez vse leto, se je prijavilo 459 interesentov za letovanje. Letuje pa lahko 322 interesentov glede na željene dni letovanja 7 ali 10 dni. 54 interesentom je bilo predlagano letovanje izven sezone, 83 interesentom se letovanje v letošnjem letu ni ugodilo zaradi prevelikega števila prijavljenih.

Stališče Odbora za družbeni standard je, naj letujejo v Piranu, Maredi in Njivicah tisti interesenti, ki lani v Stolovih domovih niso letovali, v kolikor pa bo še prostor, pa tisti, kjer sta oba zakonca zaposlena v naši DO; tako kot določa Pravilnik o enotnih kriterijih za uporablanje počitniških zmogljivosti DO STOL. Zato morate razumeti, da niste osamljeni primer pri 83 neugodno rešenih prijavah, da ste letovali že lani v naših kapacitetah in da boste lahko letovali drugo leto.

Dve tretjini vseh prijavljenih bi rado letovalo v času kolektivnega dopusta, kar pa je seveda nemogoče, saj v tem času lahko letuje 47 družin. Za začetek in konec sezone pa skoraj ni prijav. Precej naših sodelavcev, ki so bili predlagani za letovanje izven željenega termina, je letovanje odklonilo. Zmogljivosti, ki so se s tem sprostile, smo dali sodelavcem, ki niso prišli v prvi izbor. Tisti naši sodelavci, ki so se razburjali zaradi neupoštevanja njihovih želja, naj skušajo razumeti, da ne more letovati 322 družin naenkrat v 37 počitniških enotah.

Letovanje v naših domovih je občutno cenejše, kot v drugih počitniških domovih ali celo v hotelih. Presenetljivo pa je, da zanimanje za naše počitniške prikolicice znatno upada, čeprav smo celo leto v zaprtih prostorih in bi bil vsaj dopust malo drugačen, bolj sproščen, v naravi, pod baldahinom, na svežem obmorskem zraku.

Prvi letošnji dopustniki so se že vrnili in zatrjujejo, da je sonca in tople vode na Jadranu dovolj, trgovine so dobro založene, za ples in zabavo je tudi preskrbljeno, cene pa so tudi precej zasoljene, zato pozor: ne pozabite vzeti s seboj polne denarnice!

Opozarjajo tudi na malo manj veselo zadevo, da se naš odnos do opreme in inventarja ni izboljšal. Očitno se nekateri posamezniki počutijo v naših domovih tako domače, da so že precej inventarja posvojili; seveda pa nastalo škodo in odtujeni inventar vsi drago plačujemo.

Štefka Legedič

Počitniški kraj Maredo mnogi poznamo le po imenu, tu pa je obmorski posnetek tega kraja. Prijetno, kajne; posebno, ker imamo tudi tu svoje počitniške zmogljivosti.

Takle posnetek Pirana ste že videli na kaki razglednici. V »živo« ga je za naše bralce junija letos napravil Mitja Redja.

Se pravi, da je v Piranu še vse lepo po starem!

KADROVSKE SPREMEMBE

DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI V TOZDU SEDEŽNO POHIŠTVO

- GRUDEN Aleš, NK delavec, PE 4, dol. čas
- ALAGIČ Arif, NK delavec, PE 4, dol. čas
- VRANKAR Robert, NK delavec, PE 6
- VIDERGAR Srečo, NK delavec, PE 4, dol. čas
- POHLIN Stanislav, RTV mehanik, PE 4, dol. čas

- KOMATAR Ana, NK delavka, PE 8
- LIPOVEC Marinka, NK delavka, PE 4
- BEGIČ Šefik, NK delavec, PE 6, dol. čas
- DROLČ Martin, NK delavec, PE 8, iz JLA
- RESNIK Tomaž, monter vodov. naprav, PE 6, dol. čas
- JERAS Jožica, NK delavka, PE 6
- TROJANŠEK Tomaž, lesar šir. profila, PE 8, iz JLA
- ŠKULJ Jožica, NK delavka, PE 6
- GOLOB Mirko, NK delavec, PE 8, iz JLA
- VIDERGAR Emil, NK delavec, PE 4, iz JLA
- SKUBIC Jožica, NK delavka, PE 6 -
- LIPOVŠEK Martin, NK delavec, PE 7, iz JLA

V TOZDU PLOSKOVNO POHIŠTVO

- LUNAR Marjan, obdelov. lesa, iz JLA
- GALIN Jože, obdelov. lesa, iz JLA

V TOZDU KOVINSKO IN OBLAZINJENO POHIŠTVO

- HRIBAR Franc, KV avtomehanik, PE 3
- DROLČ Adalbert, NK delavec, PE Motnik
- ŠKULJ Jože, NK delavec, PE 5
- KLEMEN Stanislav, NK delavec, PE Motnik - dol. čas
- BERLIC Ivanka, NK delavka, PE 5
- ZAJC Matjaž, lesar šir. profila, PE 5, iz JLA

V TOZDU SLOGA MOSTE

- PIPAN Damjan, KV mizar
- JAGODIČ Marko, lesar šir. profila, iz JLA
- ALIČ Srečo, NK delavec, iz JLA

V TOZDU TEHNIČNE STORITVE

- MIHELIN Mirko, NK delavec
- PIVEC Robert, oblikov. kovin, iz JLA, dol. čas
- TONIN Aleksander, električar energetik, iz JLA, dol. čas
- STREHAR Miran, električar energetik, iz JLA,

V TOZDU DRUŽBENA PREHRANA

- ČEVKA Milena, NK delavka

V SKUPNIH SLUŽBAH

- CANKAR Janez, KV krojač, sploš. sektor

DELOVNO RAZMERJE SO PREKINILI: V TOZDU SEDEŽNO POHIŠTVO

- MAV Marjeta, NK delavka, PE 8
- PODBEVŠEK Angela, NK delavka, PE 7, upokojena
- JUNANT Ivana, PK stroj. delavka, PE 7, upokojena
- BALANTIČ Angela, NK delavka, PE 6, upokojena
- KEMPERLE Jože, NK delavec, PE 4, upokojen
- STRAŽAR Marjan, NK delavec, PE 8
- GOLOB Robert, NK delavec, PE 6
- FLERIN Robert, KV puškar, PE 4
- PODBREGAR Jože, NK delavec, PE 4, v JLA
- NOVAK Frančiška, NK delavka, PE 4, upokojena
- ŠKERJANEC Marija, niž. strok. izobr., PE 7, upokojena
- GRŽELJ Ivan, NK delavec, PE 4, upokojen
- ULČAR Janez, KV stroj. mizar, PE 7, upokojen
- KREHLIČ Helena, NK delavka, PE 8, upokojena
- NARAT Marjan, NK delavec, PE 7, v JLA
- KOREN Anton, NK delavec, PE 8, v JLA
- LJUTA Mehmed, NK delavec, PE 8, v LA
- ŠTROS Olga, niž. strok. izobr. PE 4, upokojena
- ERBEŽNIK Klementina, niž. strok. izobr., PE 7, upokojena

V TOZDU PLOSKOVNO POHIŠTVO

- POLJANŠEK Marjan, NK delavec, v JLA
- POVŠNAR Marija, NK delavka, upokojena
- GORJAN Matjaž, lesarski tehnik, v JLA

V TOZDU KOVINSKO IN OBLAZINJENO POHIŠTVO

- OSOLNIK Peter, monter elek. omrežij, PE 3
- ZDRAVKOVIČ Živorad, KV avtomeh., PE 3
- GROŠELJ Nežka, KV natararica, PE 5, upokojena
- GRKMAN Janez, NK delavec, PE 5, upokojen
- ZAVRŠNIK Rudolf, KV mizar, PE 5, upokojen
- KOČAR Stanislav, KV stroj. mizar, PE 5, upokojen
- SLAPNIK Terezija, PK politika, PE 5, upokojena
- SMOLNIKAR Albin, dipl. ing. gozdarstva, umrl

V TOZDU SLOGA MOSTE

- BERGANT Ciril, NK delavec, v JLA
- KOŠIR Jože, NK delavec, v JLA
- LEVEC Jože, NK delavec, v JLA
- ŠPENKO Vinko, KV mizar, upokojen

V TOZDU TEHNIČNE STORITVE

- HANČIČ Franc, NK delavec, upokojen
- BENDA Stanislav, strojni tehnik, upokojen
- BOJEC Franc, NK delavec, upokojen

V SKUPNIH SLUŽBAH

- KOLOVIČ Jana, ekonomski tehnik
- SKOK Edvard, ekonomski tehnik
- LUKANČ Andrej, KV kovač, umrl
- LOBODA Ivan, PK mizar, upokojen

V TOZDU PRODAJA

- SADJAK Saša, ekonomski tehnik, upokojena
- MARCIJAN Silva, komercialni referent, upokojena

Služba za delovna razmerja

VII. LETNE IGRE UNILES

Po lanskoletnem obisku v Postojni smo se lesarji Unilesa ponovno zbrali na svojih tradicionalnih letnih igrah in sicer sedmih po vrsti, v Ljubljani v športnem parku na Kodeljevem.

Nastopili smo v naslednjih panogah: odbojki, kegljanju, streljanju, namiznem tenisu, malem nogometu, balinanju in šahu.

Kot ponavadi, smo tudi letos prijaviili kompletno ekipo v vseh disciplinah, žal pa udeležba naših tekmovalcev ni bila povsod prisotna. Tako nismo imeli ekipe v namiznem tenisu in streljanju v ženski konkurenci, čeprav smo obe ekipi prijaviili.

Samo tekmovalje je bilo dobro organizirano, zato je tekmovalje potekalo nemoteno. Tehnično izvedbo je IO sindikata Uniles poveril športnemu društvu Slovan, ki je nalogo zelo dobro opravil. Lepo vreme pa je prispevalo, da je bilo razpoloženje na vrhuncu.

Organizator je poskrbel tudi za družabni del tekmovalja, namenjen vsem, ki se niso uvrstili v zaključna tekmovalja ali pa so že prenehali tekmovali. Na tan način so prišli vsi tisti, ki so tekmovalje že zaključili, še na svoj račun, da tudi v družabnem delu pokažejo svoje sposobnosti.

Zaključna prireditve je bila na rokometnem igrišču za halo na Kodeljevem, kjer so ekipe za uspešno tekmovalje prejele pokale, diplome, najboljše posamezniki v streljanju in kegljanju pa medalje.

Sam naš nastop lahko ocenimo uspešno, žal pa ne morem trditi, da je bilo z naše strani vse storjeno. Pokazale so se stare napake: slabo smo organizirani in kljub prijavam ne moremo zbrati nekaj deklet in žena, ki bi nas zastopale v namiznem tenisu in streljanju. Takemu načinu dela je tudi primeren naš nastop, čeprav ta ni tako pomemben kot to, da se udeležujemo tekmovalja svojemu renomeju vredno.

Rezultati so pričakovani, malo so razočarali šahisti z drugim mestom. Zelo dobro so se odrezali odbojkarji s prvim mestom in dokazali, da imajo zopet dobro ekipo. Če bo ekipa nastopala skupaj, bo zopet segala po dobrih uvrstitvah.

Ostali rezultati:
Odbojka – ženske:

1. Meblo
2. Lesnina
3. Marles
4. Stol

Odbojka – moški:

1. Stol
2. Novoles
3. Meblo

Kegljanje – ženske:

1. Marles	777
2. Lesnina	741
3. Meblo	739
4. Novoles	699
5. Stol	682

Kegljanje – moški:

1. Novoles	1260
2. Meblo	1240
3. Stol	1214

Streljanje – moški:

1. Stol	819
2. Novoles	815
3. Javor	810

Namizni tenis – moški:

1. Lesnina
2. Meblo
3. Javor
4. Stol

Mali nogomet:

1. Marles
2. Stol
3. Meblo

Šah:

1. Lesnina
2. Stol
3. Marles

Balinanje:

1. Meblo
2. Javor
3. Krasoprema
4. Stol

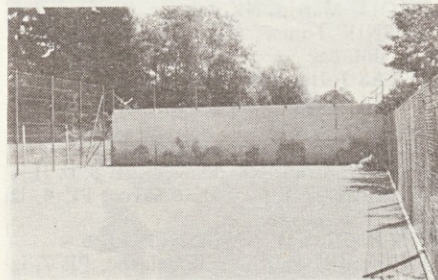
Končni vrstni red:

1. Meblo	139
2. Lesnina	138
3. Marles	109
4. Stol	107
5. Novoles	92
6. Javor	50
7. Liko	45
8. Krasoprema	33
9. Hoja	15
10. Uniles	6
11. Tribuna	5

Med posamezniki je v kegljanju naš predstavnik Razdevšek Matej podrl 232 kegljev in zasedel drugo mesto.

Pri strelcih pa je naš najboljši s 171 krogi zasedel 4. mesto. Med deseterico je še Oražem Matjaž s 168 krogi na devetem mestu.

Jože Zupin

V Šmarci je zgrajeno tudi novo igrišče za odbojko. Je v spodnjem delu igrišča, v lepem delu ob gozdu.

Nova teniška igrišča pod obvožno cesto v Šmarci so izredno lepa, funkcionalna in dovolj velika. Lepo pridobitev je mogoče videti s ceste, še bolje pa si jo je ogledati od blizu.

Pohvala in priznanje prizadevnim graditeljem in ljudem, ki so vodili gradnjo.

ZGRADILI SMO NOVO IGRIŠČE

Pred letom in pol je prišla pobuda iz KS Šmarca, da bi zgradili ob nogometnem igrišču v Šmarci tudi igrišče za košarko, rokomet, odbojko in tenis.

KS Šmarca ni bila sposobna tak objekt finančno realizirati. Predstavniki KS so se obrnili na našo DO, če bi bili pripravljeni pomagati. Ker tenis postaja vedno bolj popularen in ima vedno več ljubiteljev, ni bilo težko najti še ostale sofinancerje.

6. 6. 1986 se je ustanovil gradbeni odbor, katerega so sestavljali predstavniki zainteresiranih KS in DO. Gradbeni odbor je takoj začel z delom in iskati vsa potrebna dovoljenja za izgradnjo. Dela so se pričela 18. 8. 1986.

Izvajalska dela na terenu je prevzel domačin Kuhar Boris.

Dela so potekala nemoteno in s terenom nismo imeli težav. Prvi problemi so nastopili pri dobavi materialov. Dobavni roki so se zavlekli, cene pa rastle in to je bilo značilno za vse obdobje gradnje.

V letošnjem letu je k izgradnji pristopila še ena delovna organizacija. Gradnjo so podprli: KS Šmarca, KS Duplica, DO Alprem, DO Titan in DO Stol.

Gradbeni odbor je vložil veliko truda, da je bil objekt v tako hitrem času zgrajen.

Športni park smo v celoti ogradili, tako bo lahko služil različnim prireditvam.

Objekt je gotov, zdaj pa je potrebno vse to vzdrževati, da bo park ostal urejen. Potrebna je skrb, da bo lepši in nam vsem v veselje in korist.

Teniška igrišča so namenjena za rekreacijo vseh, ki so prispevali sredstva in tudi naloga, da ga bodo dobro izkoristili in še bolje vzdrževali.

Uradno naj bi teniško sezono pričeli 19. julija. Pokazalo se je, kako lahko zgradimo objekt z združenimi močmi, če imamo vsi enak interes in zaupanje. Po vadbeni površini je to največji športni objekt v Kamniku.

Teško bi sedaj našli vse, ki so pripomogli k izgradnji igrišč. Vseeno pa se v imenu gradbenega odbora prav lepo zahvaljujem za sodelovanje in izdatno pomoč.

Vso potrebno dokumentacijo, vodenje gradnje in nabavo materiala pa smo opravili v naši DO.

Jože Zupin

UPOKOJENCI SO NAŠI LJUDJE

Eden izmed najbolj prijetnih dni v Stolu je letno srečanje upokojujencev. Že po stari navadi je organizirano v toplem letnem času in če je po sreči dodano še lepo vreme, so vsi po goji za zares prijeten dan.

Tak dan je bil tudi 19. 6. letos. Že ob 6. uri zjutraj se je pri receptorju v upravni zgradbi javil nek naš človek. Ni delal na Duplici ali v kakem našem bližnjem tozdu, pač pa na nekem prodajnem mestu na jugu. Srečanje upokojujencev je bilo napovedano za dvanajsto uro, vendar so nekateri prišli že malo po enajsti uri. Skratka, v avli upravne zgradbe je bilo zopet tako veselo kot vsako leto doslej. Kljub toplemu dnevu je prišel prav požirek okrepcila, na prsih pa so se rdečili nageljni, še bolj pomembni so bili zares pristrčni stiski rok, prijazni pogledi in vprašanja, kako je kaj.

Vsi tisti upokojujenci, ki so našli po rednem delu v tovarni tudi doma pravi smisel življenja, in jim je zdravje naklonjeno, se v letu dni niso prav nič postarali. Za mnoge bi lahko celo rekli, da so se pomladili. Ve se, da ne po letih, temveč po videzu.

Kar mala umetnost pa je danes najti pravo zadovoljstvo. Zelo narobe je, če bi bilo to posedanje iz dneva v dan, počivanje brez konca in kraja, pa za tolažbo morda še močna pijača. Človek niza tak način življenja – pač pa za delati, seveda po svojih močeh, znanju in volji.

Za nami je torej še eno izredno prijetno srečanje z našimi upokojujenci, z našimi delavci. – Življenje pa je kratko kot en sam dan. Če je prijetno, še hitreje mine, in če je tako, nam ni žal zanj. Rekli bomo: bilo je lepo, dobro smo se imeli.

Iz srca želimo, da bi se z našimi upokojujenci vedno srečali v takim razpoloženju, da bi jih vedno tako zanimalo naše delo, uspehi in tudi težave.

Na parkirnem prostoru smo si še enkrat pomahali v pozdrav. Tudi v medsebojno zaupanje, tudi v zahvalo za dobro delo naših predhodnikov, pravih Stolovcev, ki jim je »fabrika« in delovno mesto pomenilo več kot za služek. Tudi brez sedanjih upokojujencev ne bi imeli tako velike in sodobne delovne organizacije, ne toliko možnosti za prihodnje delo.

Starejši človek se dobro zaveda, da je vsak napredek mogoč z delom, za katerega ti ni žal let in desetletij.

C. S.

Po rednem sprejemu naših upokojujencev so se ti razvrstili v več skupin. Ena izmed njih je odšla v desni prostor Stolove upravne zgradbe, se vsedla v prijeten kotic in si ogledala film o naši delovni organizaciji. Nekaj je bilo povedano v filmu, še veliko več so upokojujenci sami vedeli in ob misli na njihova aktivna leta jim je bilo prijetno.

Adamič Marjan je bil nekdaj mojster v strojni brusarni stolarne. Tudi sedaj je šel takoj tja, vendar ni bil ravno prijetno presenečen. Rekel je, da razen treh delavcev nikogar ne pozna, da so stroji nekdaj veliko bolj tekli, skratka, da je bila v teh prostorih še pred desetletjem preizkušena posadka, od katerih je vsakdo dobro vedel, kako mora delati.

Lepo je, če se imajo ljudje radi. Starejši naši delavci imajo ta zelo lep čut še vedno v sebi. Prizor je s srečanja upokojujencev.

V grobem razrezu smo zabeležili še en živčav. Srečali so se aktivni delavci in upokojujenci. Pozabljeni so bili nekdaj delovni napori in sedanje skrbi. Ob prijetnem srečanju z nekdanjim sodelavcem in vseskozi dobrim prijateljem je trenutek za prijetno sprostitvev.

Prav je, da pride nazadnje najprijetnejše. To je skupno srečanje vseh upokojujencev in gostiteljev v Stolovi delavski restavraciji. Prislunili smo prijaznemu nagovoru Mitje Redje, petju mlade solistke, razigrani harmoniki in otožnemu glasu strun. Naj so bile pesmi in akordi veseli ali resnejši, vse smo vzeli za veselo. Pogovori so se razpredli, najbolj korajžni so zaplesali in najbolj razpoloženi smejali.

Aktualen utrinek iz radia: »Narediti, ne samo zapisati v dokumente!«

POSLOVILI SMO SE OD TREH SKUPIN NAŠIH DELAVCEV

Ob prejšnjem mesečnem izhajanju Glasila smo novim upokojujencem lažje sledili. Te navade pa tudi sedaj ne smemo opustiti, ker se pač vsak naš nekdanji delavec rad vidi na straneh našega časopisa. V času, odkar je izšla številka Glasila pred prvim mejam, so odšle v pokoj tri skupine Stolovcev. V tem zapisu se bomo skušali teh srečanj na kratko dotakniti.

Pri prvem od teh srečanj je bil prisoten glavni direktor Boris Zakrajšek, pri drugem direktor splošnega sektorja Silvo Učakar in pri tretjem direktor službe za razvoj in tehnologijo ing. Dušan Štefula. Vsak od teh naših vodilnih delavcev je izrekel novim upokojujencem iskrene želje za prihodnje zadovoljno in zdravo življenje. Izrečena je bila zahvala za njihov doprinos delovni organizaciji, za dobro delo in s tem naš skupen razvoj.

Na teh srečanjih so bili prisotni tudi predsednik delavskega sveta Peter Bertoncelj in predsednik sindikata Dušan Kregar. V razgovoru pa so sodelovali tudi vodje novih upokojujencev in sodelavke iz kadrovskega oddelka.

V pokoj se gre le enkrat in tistemu, ki to opazuje bolj od daleč, se zdi, da je to pač nek običajen dogodek, vendar vsi pogovori z upokojujenci kažejo, da je to zelo značajno delavčev obdobje globljega pomena. Desetletni življenjski ritem je spremenjen, vse, kar je zraslo v človeka, je treba na lepem spremeniti in najti neko novo motivacijo. Kot je rekel tov. Silvo Učakar, na lepem je vsak delovni dan osem ur več, kar naj ne bo odslej namenjeno le počivanju, pač pa tudi sedaj primernemu delu, ki človeka veseli in mu daje zadovoljstvo. Upokojen človek ni član družbe, ki je svoje naredil, temveč tudi od takih zrelih in izkušenih ljudi družba še vedno veliko pričakuje in so ji v pomoč pri marsikateri rešitvi problemov v krajevni skupnosti in na številnih drugih področjih.

Da so prav upokojujenci delavci nam za vzgled, dobro vemo; pa čeprav nekateri, predvsem mlajši delavci tega nočejo priznati. Izrazit primer dobrih delavcev so tisti Stolovci, ki so tu pustili vsa ali skoraj vsa delovna leta in se v času, ko je bil pri nas zaslužek nekoliko slabši, niso zatekali v druge delovne organizacije.

V prvi skupini upokojujencev so bili Štefka Prezelj, Marija Breznik, Peter Plevel, Franc Bedič in Frančiška Osolnik. Prvi dve se poslovnega srečanja nista udeležili in z njima nismo mogli opraviti kratkega pogovora.

Frančiška Osolnik (55 let) je opravljala pomočniška dela na žagi v Stahovici, delala v tapetniškem oddelu in za tem do upokojitve v strojni stolarni.

Franc Bedič (56 let) je prišel v Stol leta 1960, vseskozi je delal v gradbeni skupini, zadnje leto pa je bil v bolniški.

Peter Plevel (61 let) je bil v Stolu nekaj manj kot 15 let. Bil je referent v prodaji, pomočnik vodje prodaje na domačem trgu, vodja področne prodaje (Bosna in Črna gore, Kosovo in Makedonija), vodja inženiringa, svetovalec direktorja tozda prodaje, je opravljal dela in naloge direktorja splošnega sektorja, bil pa je aktiven tudi na družbenopolitičnem področju.

Druga srečanja so se udeležili vsi novi upokojujenci. Bilo jih je sedem. Na kratko napišimo njihove podatke, ki bodo zanimali tudi druge naše delavce:

Saša Sadjak (56 let) je delala v Stolu 35 let.

Delala je v proizvodnih oddelkih, v računovodstvu in pripravi dela, 27 let pa je bila v izvozu.

Angela Balantič (51 let) je pri nas delala 18 let v strojni stolarni in furnirni.

Ivanka Juhant (51 let) je v Stolu delala 36 let, vseskozi v strojni stolarni.

Nežka Grošelj (56 let) je delala v tozdu 2, prej in kasneje pa v tapetniški, skupaj 17 let in osem mesecev.

Angela Podbevšek (56 let), v Stolu 30 let, v strojni stolarni in skladišču polizdelkov v stolarni.

Franc Hančič (60 let), v Stolu 34 let, v brusilnici v matični tovarni je brusil krožne žage.

Jože Kemperle (57 let) je bil v Stolu 30 let, vseskozi v krivilnici.

Spisek tretje skupine upokojujencev našteje kar 17 imen, trije se srečanja iz različnih razlogov niso mogli udeležiti, ali se ga niso udeležili. Na srečanju niso bili: Rudi Završnik, Marija Škerjanec in Vinko Špenko. Oglejmo si nekaj zanimivih podatkov ostalih štirinajstih:

Janez Grkman (55 let) v Stolu 16 let; bil je skladiščnik repromateriala v tapetniški delavnici.

Stane Kočar (59 let), v Stolu 35 let, delal v furnirni v tozdu 1 in v tapetniški delavnici.

Terezija Slapnik (56 let) je v Stolu delala 31 let, v neserijski delavnici, pri brizganju in v ročni (brušenje polizdelkov).

Franciška Novak (50 let), v naši delovni organizaciji je delala nekaj manj kot 30 let v grobem razrezu, bila je pomočnica pri razrezu lesa.

Stanislav Benda (59 let) je bil v Stolu vključno z vajeniško dobo 43 let. Bil je remontni ključničar, mojster in obratovodja v remontnem oddelku.

Ivan Grželj (60 let), v Stolu 28 let, na žagi je nalagal plohe v zloge.

Janez Ulčar (58 let), v Stolu 41 let, delal je v mizarni, po opravljeni vojaščini pa v stolarni.

Silva Marcijan (57 let) je bila naša delavka 23 let. Delala je v pravni službi, opravljala tajniška dela, delala v prodaji in leta pred upokojitvijo v Stolovem celjskem Interieru.

Marija Povšnar (50 let), v Stolu 16 let, brusila je polizdelke v tozdu 2.

Olga Štros (51 let), v Stolu 35 let in devet mesecev. Delala je v mizarni, stolarni, skladišču lesa in grobem rezu.

Helena Krehlič (50 let), v Stolu 35 let, bila je v grobem razrezu in strojni mizarni.

Franc Bajec (56 let) v Stolu 11 let, bil je pomočnik v kotlovnici.

Ivan Loboda (star bo 61 let) v Stolu je bil 38 let, delal je v stolarni in bil potem do upokojitve poklicni gasilec.

Klementina Erbežnik (51 let), v Stolu delala 35 let in sedem mesecev. Njeno delovno mesto je bila stolarna.

Naj ta sestavek, ki je namenjen našim najmlajšim upokojujencem (ne po njihovih letih, temveč po odhodu v pokoj), sklenemo z neposredno mislijo Petra Bertonclja, ki jo je izrekel na zadnjem srečanju:

»Vsem iz srca želimo veliko zdravja in da bi čimdalje uživali penzijo, ki ni lahko zaslužena!«

C. S.

Prva skupina naših novih upokojujencev.

Druga skupina

Tretja skupina

Upokojujencem na vseh slikah hvala za prijazne pogovore.